

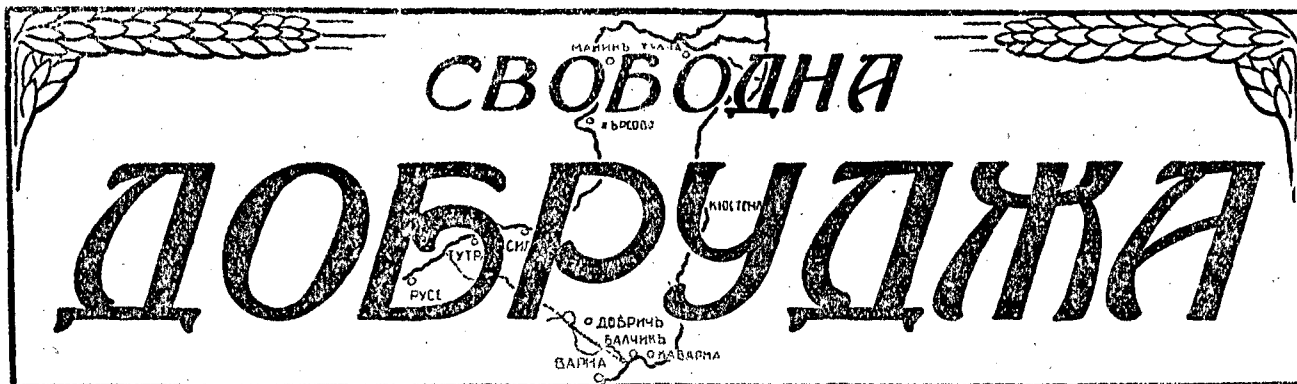
Годишен абонамент:

За България 80 лв.
За странство 160 лв.
За Америка 2 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:

2 лева кв. см.

Брой 2 лева

СЛЕДПРАЗНИЧЕН ВЕСТНИКЪ ЗА НАЦИОНАЛНИ ВЪПРОСИ

Запасване на абонаментитѣ се придружава съ сумата
*
Редактира комитетѣ
Адресъ „Св. Добруджа“ — София
*
Главенъ редакторъ
Д-ръ П. Вичевъ
Телефонъ № 4575

Омагьосания кръгъ

на тъмни сили срещу малцинствата

Отъ цѣлата европейска преса се вижда, че най-големия въпросъ, който се слага днесъ е въпросътъ за малцинствата въ О. Н. сложенъ отъ германския външенъ м-ръ Стреземанъ. Всички признаватъ, че той заслужава едно по-големо и справедливо третиране, ала както въ Парижъ, така и въ Лондонъ, въ Варшава, Прага, Букурещъ и Бѣлградъ създаватъ около него маса комитетарии, които идатъ да посочатъ, колко искрено тѣ гледатъ за единъ справедливъ режимъ надъ малцинствата.

Въ Парижъ считатъ, че не навремено се повдига тоя въпросъ и застрашава да открие много рани, както и да обърка цѣлата система на победи телитѣ.

Нѣщо повече. На смѣлостта на германския м-ръ на външнитѣ работи приписватъ една преднамѣрена агресивностъ спрямо „спокойния“ редъ въ Европа. Не липсватъ и заплашвания и той да бжде обруганъ, както това стана съ канцлеръ Мюлера, презъ м. септемврий м. год.

Въ Англия, както се вижда отъ писмото на Леди Гладстонъ, печатано въ тоя брой, гледатъ съ безпокойство Споредъ нея всички се отнасяли съ симпатии къмъ въпроса за подобрене режима на малцинствата, обаче всѣко брюскиране застрашавало мира въ Европа, което било по-важна сжщностъ

Очевидно е, че при царящиятъ режимъ по договоритѣ въ Версайль, всички победители сж навлѣзли въ единъ омагьосанъ кръгъ, отъ тъмни сили, отъ който никой не може да изкочи безъ да почувствава страха, че цѣлата построена въ Парижъ „мирна сграда“ ще рухне безвъзвратно. За това се констатира и тая толкова нервностъ въ Парижъ и Лондонъ, както и въ столицитѣ на всички тѣхни сателити.

Сигурно е, че ще се упражнятъ голѣми давления върху Стреземана, да отегли своето предложение, като му обѣщаватъ нѣкои концесии въ други области, които интересува въ Германия, като убедятъ Залески да стори нѣкои подобрения въ отношенията спрямо немскитѣ малцинства въ Горня Силезия и пр., но въ никой случай тѣ нѣма да допуснатъ проблемата за малцинствата да бжде поставена на широко обсъждане предъ О. Н.

Такова е влчатлението отъ общота хайка организирана отъ победителитѣ въ европейската преса по миноритарната проблема. За това ние получаваме още едно по-силно доказателство, да пледираме за по-скорошното организиране на подтиснатитѣ народи въ едно тѣло, за да реагира спрямо тая международна сатрапия и за запазване на разнитѣ подтиснати националисти.

Дуела Поанкаре-Стреземанъ

Стреземанъ изобличава Поанкаре

Автономизма въ елзаското национално движение се е разрастнало до размѣри, които предизвикватъ сериозна уплаха въ Парижъ. Неговото влияние вече се чувствува въ други френски области — въ Бретанъ, Фландрия и Корсика. Колективнитѣ действия, избирани на общъ миноритаренъ комитетъ, пледирани за автономия въ рамкитѣ на една федерация, заставиха Поанкаре да говори въ френската камара цѣли три дни, да полемизира съ народнитѣ представители отъ тия области, да теоритизира върху националното единство, да хвърли обвинения въ германската пропаганда, която е виновница за тия движения и която разполага съ фондъ отъ 94 мил. златни марки. Гдѣличкайки шовинистическото чувство, при една атмосфера на крайно раздражение, Поанкаре е билъ принуденъ да изрази страха си отъ тия сепаратистически движения и да ги заплаши съ редица законодателни и административни мѣрки. Така той е заявилъ, че заставенъ отъ опзността за френското единство, ще учеди главенъ

комисарятъ въ Елзасъ съ всички неограничени права. дори съ права да декретира закони и пр.

Тая рѣчь на Поанкаре се явява и като отговоръ на Стреземана въ Лугано на 15.XII м. год., въ която натъртено е заявилъ, че ще постави въпроса за малцинствата въ О. Н. и въ момента, когато ще се разглеждатъ въпроситѣ около ревизията на германскитѣ репарации и опразванието на Ренания. Поанкаре косвено предупреждава Германия, да бжде послушна и да не бърка смѣткитѣ на Парижъ и Лондонъ по общата европейска палитика. Защото дръпне ли се нишката, чорапа ще почне да се различава и нищо не ще остане отъ десетгодишната организация на французката палитика въ Централна и Источна Европа.

Д-ръ Стреземанъ, обаче, не си прави никакви илюзии, нито пъкъ мисли да се плаши отъ законитѣ на Парижъ.

Предъ представителитѣ на пресата въ Берлинъ, Д-ръ Стреземанъ е заявилъ:

„Споредъ анализа, който ние притежаваме отъ рѣчьта

на френския м-ръ-председателъ г. Поанкаре, той билъ говорилъ за една сума отъ 94,548,720 зл. марки, или 575 мил. франка, посветени отъ германското правителство за пропаганда и прибавилъ, че пангерманската акция въ странство, не е била забравена въ употрѣблението на тая сума.

„За да отговаря на тая бележка, която има претенцията да възбуди върата, че суми се употрѣбаватъ за една германска пропаганда въ странство, азъ ще изложа въпросния бюджетъ.

„Канцлерството има: 822.000 марки, отъ които 300.000 на разположение на канцлера, 522.000 представляватъ за другитѣ му официални служби.

Службата на външнитѣ работи има: секретенъ фондъ отъ 6 мил. плюсъ 2,400.000 марки за службата на информации отъ странство и 416,000 марки за вътрешността на държавата, 6 мил. за интелектуални и хуманитарни отношения въ странство. Отъ тая сума 4,200,000 марки сж предназначени за училищни цѣли. Вътрешното м-во има 2 мил. марки.

Министерството на окупираниитѣ територии има: 4 мил. отъ които 3 мил. за културни цѣли и 1 мил. за неопредѣлени цѣли.

Всичкитѣ тия суми правятъ всичко 21,638.000 марки.

Сумитѣ харчени за германскитѣ училища въ странство сж по малко отъ ония на другитѣ държави за сжщитѣ цѣли.

Азъ не зная, отъ кой източникъ френския м-ръ председателъ намира сумата 94,548,720 марки и всѣки е въ правото да му иска смѣтка, отъ където той взема тия цифри. Ако той смѣта, като пангерманска пропаганда, посветенитѣ суми за окупираниитѣ територии, чисто германски, трѣбва да му се заблѣжки тукъ, че това се отнася за чисто германски територии. Азъ не се съмнявамъ, че декларациитѣ на г. Поанкаре не сж направени съ огледъ на прѣдстоющата сесия на О. Н., за да се върва, че Германия се отдава на една пропаганда възбуждайки своитѣ малцинства въ странство. За това азъ държа, да се постави тоя въпросъ на г. Поанкаре публично.

Останалата германска преса квалифицира смѣлостта на Поанкаре, като диверсия предъ предстоящата сесия на О. Н. и като прикритие на своя неуспѣхъ въ Елзасъ и Лотаринция, съ процеса въ Колмаръ да припише на германското правителство агитацията въ Елзаското автономитическо движение.

Добруджанци, осждете и отхвърлете противоправното изключване на Д-ръ Вичева, Ст. Конаклиева, Ив. Георгиева, Д. Ганева, П. Тютюнджиева, Д. Мирчевъ и всички вичевисти.

ДНЕСЪ!

Днесъ времето тревожни телеграми бий до всички станции — човѣшкитѣ сърца, че лешоядката Войната пакъ се вий готова да забие ноктитѣ въ свѣта.

Но въ историческата Пролѣтъ се топи леда сковалъ заблудениятъ човѣкъ — Единъ гигантъ неспирно буря отъ звезди захвърля срѣдъ ношъта на двадесетий вѣкъ.

И въ страненъ звезденъ блѣсакъ пламналъ е свѣта надъ всѣка бѣдна хижа буйно грѣй звезда — и мощно въ ритамата стоманенъ на труда кънти на бждащето свѣтло пѣсенъта.

Днесъ робскитѣ народи не очакватъ вече отъ хищницитѣ стрѣвни своята свобода — а тѣхниятъ Богъ е изтеглениятъ мечъ и стѣгъ — на Федерацията Пролѣтъта!

София, II. 29 г.

Христо Лъчезаровъ

Предложението на Д-ръ Стреземанъ до О. Н.

Споредъ френската преса, направеното предложение въ секретариата на О. Н. отъ Стреземанъ да се постави на дневенъ редъ въ предстоящата сесия на О. Н. въпроса за малцинствата, е създадо твърде тягостно впечатление въ известни европейски срѣди. Д-ръ Стреземанъ пише на г-нъ Дрюмондъ гл. секретаръ на О. Н., че *„гаранциитѣ отъ О. Н. по предписанията относящи се до протекцията надъ малцинствата“* да бжд тѣ вписани въ дневния редъ на близката сесия на Съвета, свиканъ въ Женева за 4 мартъ.

Отъ друга страна знае се, че Канадския делегатъ г-нъ Лангюранъ, сжщо тѣ е искалъ да се впише въ дневния редъ на близката сесия една точка относяща се до малцинствата, но засегаща изключително процедурата, която ще се прилага по тѣхнитѣ петиции.

На социалъ-предателя

Социалъ-предателя е излъзалъ съ една мерска и най отвратителна провокация а статия въ в. „Добруджа“ бр. 79. Липсвалъ му куража, обаче, да я подпише.

Говори той въ нея, че „Свободна Добруджа“ е органъ на „сѣветска пропаганда“ съ централа въ Виена и агенции за Балкана въ Солунъ и Цариградъ, а наскоро подагенция и въ Одринъ“. И развива на дълго социалъ-предателя, каква била болшевишката теза и тактика.

Този ли ви е отговора социалъ-предателю, на речъта на Д-ръ Вичева предъ общото събрание на дво „Добруджа“ въ София на 20. I. т. г., въ която той конкретно и изчерпателно разви задачитѣ и тактиката, които следва в. „Свободна Добруджа“? Кажете не сте ли жалкъхъ делективъ и мизеренъ провокаторъ?

Гласъ отъ народа

за конгреса и противницитѣ Командарско 30. I 1929 г.

Абонатъ съмъ на всички вестници: „Добруджа“, „Добруджанско Знаме“ и „Свободна Добруджа“. Бѣхъ и на конгреса въ Шуменъ. Два месеца отъ конгреса и още продължаватъ да лжатъ, че в. „Свободна Добруджа“ билъ болшевишки и други празни дърдории. Мислятъ ли тѣзи хора, че съ всичко това ще се направятъ светии предъ онзи народъ, който ги слуша и чете? Смѣтатъ ли, че по тоя начинъ съ заблудения този народъ ще ги обикне? Не, напротивъ, съ тѣхнитѣ писания каратъ народа по вече да ги намразва. Че н род а е съ Вичева, ония господиноци не сж ли го разбрали още? Или мислятъ, че ще го резилатъ, като пишатъ постоянно, че е болшевикъ. Знае народа много добре какъвъ е Вичевъ и на кого служи в. „Свободна Добруджа“. И като зачетатъ хората в. „Добруджа“ и срещнатъ ли името на Вичева пакъ да се ксри, захвърлятъ вестника на страна и си думатъ: като пѣшеъ, Пенке ле, кой ли те слуша.

Тѣ сж лжли и съ клюки не се води организация, както на пр, онзи съ брадата, съ очилата и лулата въ устата на конгреса, гдѣто бѣше дошелъ да развива партизанство. Тупаше той съ крака и казваше, че ще направятъ всичко около тѣхъ да се смрази като ледъ. Ами прави ли той смѣтка, че има и юженъ вѣтъръ, че като духне, леда ще се спуска и стопи и че бездѣнъ ще се провали? А пъкъ като махаше съ ржце, смѣташе, че всички ще го похвърлятъ. Пѣше си той, вла нѣма кой да го върва. Всичко на конгреса бѣше крескано за кокалъ. Нека се каратъ; за тѣхъ въ кариерата е спасението. А народа си знае работата. Тѣ не знае да прикова, но има умъ и като ги слуша тѣ ги купува и продава.

30 I. 1929 г. К. Василевъ

Какъ управлява Маниу

Една характеристика за управлението въ Ромъния

Подъ това заглавие срѣщаме статия въ френското списание „Le Cri des Peuples“ която прѣдаваме текстуално.

Трѣбва ли да се започне жестока борба срещу правителството на Маниу, каквато се водеше по цѣлия свѣтъ противъ режима на Братияно и Авереско и която борба толкова много допринесе, за да бждатъ дискредитирани?

„Нашитѣ читатели сж свѣдѣтели, че ние не си правиме илюзии върху новото ромънскъ правителство. Ако тѣ не сж забравили статиитѣ, които бѣхме посвѣтили въ послѣдния брой, върху събитията въ Букурещъ, тѣ сигурно ше си спомнятъ резервитѣ, които ние запазиме и страха, които ние изразиме. Тѣ бѣха основани, единитѣ и другитѣ, върху състоянието на настоящитѣ социални и политически сили.

„Ние покажемъ, че г. Маниу е

пленикъ на регентството

и на старата олигархия, която реално разполага съ властта, армия, полиция, сигуранция, жандармерия, бюрокрация, както и съ срѣдствата на банковата корупция, служби и пр. Ние прибавяме сега, че тя разполага още съ много силни срѣдства на пропагандата. Дѣсничарската преса и тая на центра е въ нейнитѣ ръцѣ, и която пише въ защита на нейнитѣ интереси. Лѣвичарската преса, тя е твърде слаба, съ малко вестници, все повече ограничени, крие своитѣ тенденции и еволюира къмъ националистическия и религиозенъ центъръ.

„Нешо повече. Правителството Маниу подчертавайки по своя съставка буржуазния характеръ, който доминира въ националъ-царанистната партия отъ анексиститѣ провинции и въ интереситѣ на крупнитѣ землевладелци,

социално не е много напреднала

както се върва на всѣкжде. Ако се дѣлятъ отъ реакционитѣ консерватори, това е защото, тѣзи последнитѣ сж събрани въ партиитѣ на Братияно и Авереско и които на всѣка цѣна искаха да държатъ монопола на властта, на сдѣлнитѣ и облагитѣ и да не ги

разделятъ съ буржуазията отъ анексиститѣ области.

„Ромънската буржуазия отъ тѣзи области, виждайки се изолирана отъ феодално-банкерската олигархия, трѣбваше да възприематъ, за да дойдатъ на власт, единъ лѣвичарски езикъ, да говорятъ въ опозиция за правото, за равенството и за свободата. Сж щата буржуазия трѣбваше дори, да се съюзи съ селянитѣ, защото имаше нужда отъ множеството и защото външно интереситѣ на двѣтѣ класи се покриватъ за моментъ.

„Ромънскитѣ селени, и най-вече. едритѣ, искатъ съ една разтязца настойчивостъ, да се държи смѣтка, преди всичко въ политиката на държавата за тѣхнитѣ интереси. Заставени да се борятъ и тѣ срещу Братияновата олигархия, тѣ се съюзиха съ трансилванската буржуазия и съ тия отъ другитѣ провинции, които имъ дадоха маси и други интелегентни кадри.

„Дълбокитѣ тенденции на националъ цариниската партия сж проче социално

консервативни тенденции.

Вѣрно е, че селенитѣ безъ земя — полупролетариятъ иматъ два или три хектара, но които сж твърде много, следватъ всѣкога, защото нѣматъ съзнанието за своитѣ интереси, следъ селскитѣ чорбаджи, състоящи се отъ едри землевладелци, попове, учители и локални чиновници. Но това нѣма да трае дълго време. И дена, въ който бѣднитѣ селени полупролетарияти се отдѣлятъ отъ едритѣ землевладелци и попове, консервативниятъ характеръ на националъ-цараниститѣ ше се покаже ясно.

„Между това ние не сме още тамъ. Процесътъ на социалната диференциация въ селата още не се отбелязва и г. Маниу може за дълго време да говори въ името на селскитѣ маси толкова повече, че тѣзи маси му дадоха въ изборитѣ 80% отъ гласоветѣ.

„Фазата на социалната конфузия, която представлява Маниу, му позволи да държи на думитѣ си, особено когато дойде на власт, когато всичко още бѣше пресно, да води борбата за законостъ и кон-

ституционни свободи. Ние знаеме добре, че той не може да удържи за дълго своитѣ обещания. Но се очакваше съ право, че поне въ първитѣ мѣсеци той нѣмаше да пречи на идейната пропаганда и че ше се стрѣми да създаде презъ това време новъ духъ, ако не новъ редъ на нѣщата, както той обещавахе да създаде, ако единъ день дойде на власт.

„Но още следъ първия день се забележа, че правителството на Маниу,

нѣмаше достатъчно сила,

за да изпълни ангажиментитѣ, които партията му пое презъ опозиционно време. Така той продължи да държи извънъ законитѣ селско-работническия блокъ. Политиката на тероръ на Братияновото правителство противъ най активнитѣ фракции на ромънския пролетариятъ се следваше вѣрно и отъ г. Маниу. Той поддържа и продължава, да поддържа за тѣхъ престѣпленията срѣщу мненията и изключителнитѣ закони. Презъ изборната кампания той умно жи конфискацитѣ на работническитѣ вестници, збраната на тѣхнитѣ събрания, арести и пр.

„Правителство на Маниу прави това, за да угоди на регентството и на реакционеритѣ консерватори, предъ които

той трепери

и срещу които не може нищо да направи. И сега още, следъ изборитѣ, Маниу за да даде доказателства на фашизираната дѣснаца, не престава да прокламира своето самоопредѣление, да не толерира тия които се наричатъ лѣви екстремисти, нито свобода на пропагандата, нито свобода за организация. За тѣхъ всички удари, а за другитѣ всички свободи.

„Крайно дѣснитѣ братианисти и аверескни сж които използватъ премахването на цензурата и военното положение. Тѣ могатъ да говорятъ и пишатъ всичко каквото си искатъ, да организиратъ селата, да искатъ всѣки день по голѣми репресалии и никой не ги безпокои. За тѣхъ нѣма престѣпления да бждатъ жестоки реакционери, но иматъ едно искане да искатъ свобода и обществено равенство.

„Маниу, човѣкъ на „лѣвицата“ отнема съ строгостъ тия на втората категория и нѣма освенъ да се смѣе и

да показва слабостъ

къмъ приятелитѣ на Братияно. Вѣрва се или се показва че върватъ въ известни срѣди, че като се казва това, което се чете, атакува се несправедливо г. Маниу и се преувеличава. Настоява се дори въ тия срѣди да се иска премахването на цензурата и военното положение. Но изоставя се да се говори за ония, които трѣбва да използватъ ползуванието отъ тия мѣрки. Ние ше покажемъ, кои сж тѣ. Не сж въ всѣки случай работническитѣ вестници. Тѣхъ ги конфискуватъ почти всѣки моментъ, както бѣше презъ времето на Братияно и Авереско. Сжщитѣ вестници, наречени демократически не използватъ нищо отъ липсата на цензура. Тѣ продължаватъ да бждатъ всѣкога твърде нерешителни и колебливи.

„Знаятъ ли въ странство,

че това е „лѣвото“ правителство на Маниу, което „моли“ пресата да бжде „умна“ и да се стреми да „заслужи“ чрезъ своето държание „младата свобода“, която ѝ се дава? Кжде се знае, какво значи това и какъвъ е резултата отъ тая правителствена намѣса? Ние ше го кажемъ.

„Вѣрва се на западъ между лѣвата буржуазия, че една „братска“ партия е дошла на властъ въ Ромъния. Но трѣбва да се каже истината. Нѣма сѣнка на съмнение върху „новия“ духъ на управление на националъ-цараниститѣ.

„Правителството на Маниу остави на мѣстото стария персоналъ и старитѣ идеи. Сжщитѣ национални схващания, религиозно-клерикални, мистично-династични сж на чествъ днесъ, както бѣше и по-рано.

Не се засѣгнаха дори

началницитѣ на обществената безопасностъ, които тѣ много рекламираха сигуранцията съ толкова престѣпления и отвращение. Това сж сжщитѣ началници, които г. Маниу натовари да изучатъ единъ планъ на реорганизацията на полицията и обществената безопасностъ.

„А какво да се каже за програмата на правителството? Нито една нова идея. Нищо характеристично. Единъ воененъ увеличенъ бюджетъ, определень на 9 ми иарда леи—увеличение акламирано отъ правителствената преса, която

венцехвали „голѣмата и свежена роля на националната армия“. И нито една статинка за производителни работи. Напротивъ една партия на нови косвени данъци.

„Програмата на Алба Юлия? За нея не се приказва повече. Нито въ изборнитѣ манифести на националъ — царанистната партия, нито въ троното слово, не се намиратъ следи отъ старитѣ тържествени обещания, — да се следва една друга експроприация—този пжтъ радикална — върху земята, и горитѣ, както и за другитѣ обещания не по-малко формално

обещани на малцинствата

за най голѣми свободи. Едритѣ собственици, които държатъ повече отъ два милиона хектари, и не знаеме още колко милиона хектари гори, знаятъ сега, че нѣма отъ какво да се страхуватъ отъ страна на новото правителство.

„Що се отнася за малцинствата, които хранятъ всѣкога вѣра въ г. Маниу въпрѣки неговото мълчание и тъмнотата на неговитѣ декларации, що се отнася до тѣхъ, тѣ очакватъ съ наивностъ, че правителството ще мине въ действие и ще наложи противъ желанието на шовиниститѣ едно законодателство благоприятно за тѣхнитѣ и тереси.

„Но ние можеме на тѣхъ да заявиме, че ше чакатъ дълго време. Програмата въ Алба Юлия е мъртва. Правителството Маниу нѣма никаква сила отъ едно истинско значение. Регентството, както казахме,

ше го събори

въ деня, когато нѣма повече нужда да се занимава съ неговата популярностъ. И тоя день фатално ше дойде, защото г. Маниу имайки страхъ отъ реакцията, я оставя да организира свободно своитѣ действия на паника и комплоти, не ше може да реализира нищо сериозно и следователно ше загуби вѣрата, която маситѣ му възлагаха. Въ този моментъ, регентството ше очисти мѣстото му и ше повика наново реакцията на власт. И това ше бжде грѣшката на тѣ нареченитѣ лѣви ромъни, които, като всички европейски лѣви партии не направиха друго освенъ да треперятъ предъ реакцията“.

Чете:е „Св. Добруджа“

Едно светло народно тържество

Въ края на този месецъ въ с. Къзълджиларъ, Провадийско въ присѣжствието на селския свещеникъ Тодоръ Атанасовъ и много просвѣтени жители на селото и бежанци, стана освещаването на салона на читалището „Взраждане“. Следъ божествената литургия свещеника, споредъ традицията и обичая при такива случаи разрѣза една хубава розова лента сложена отъ страни на учителското тѣло и сцената съ своитѣ хубави кулиси се разкри за зрителитѣ, а средъ нея ученика отъ I класъ Генчо П. Перзуловъ (бежанецъ) въ силенъ патосъ декламира стихотворението „Хаджи Димитъръ“ отъ нашия народенъ поетъ и революционеръ Хр. Ботевъ. Следъ това г. Христо Колчевъ, жителъ отъ селото—читалищенъ деецъ се приближи къмъ сцената и силно говори за просвѣтата на християнското учение и науката, като посочи тѣхнитѣ допирни точки. Нищо нѣма скрито въ

свѣта каза дѣца, а има само недостигъ отъ човѣшко познание.

Ние се раждаме и развиваме слепи по отношение на голѣмитѣ свѣтовни истини, затова тѣ ни се виждатъ тѣ сложни и неуловими: Ето защо, ние трѣбва да се просвѣтляваме или съ други думи, да развиваме нашата душа, у която да се породатъ зрѣлъ умъ, вѣрно чувство и силна воля. Човѣшката душа може да се сравни съ една буца кюмюръ. Ако човѣкъ намѣри захвърлена такава една буца кюмюръ би казалъ кому е потребна тази черна вещъ? Но щомъ тя се разтроши отъ ковача и се постави на духалото отъ нея излиза красивъ червенъ огънь, който осветлява наоколо и стоплюва желѣзото до червено и върши работа. Сжщо на такава буца прилича и простата човѣшка душа. Тази душа при неразвито и непросвѣтено състояние е черна, като кюмюръ, но щомъ ду-

шата се просвѣти, развие и възпламени отъ нея излиза скритъ огънь и последната почва да върши полезна работа.

Такава просвѣтена пламна и напълно развита душа е билъ Хр. Ботевъ. Въ 1868 год. въ вестникъ „Дунавска Зора“ е и з л ъ з л о стихотворението „Къмъ брата си“. Въ това стихотворение Ботевъ силно е чувствувалъ мъртвостта на на рода потъналъ въ ужасно робство и оплаква неговата слабостъ съ стихове:

„Често брате скришомъ плача „Надъ невидимъ гробъ печалень

„Но кажи ми що да сторя „Въ този мъртавъ свѣтъ коварень“

Отъ него трѣбва да вземемъ примѣръ при своето развитие и просвѣтяване. Отъ него сж биле казани и до днесъ най-силни думи по просвѣтата у насъ. Ботевъ се слива съ разсъпнатия Христосъ, съ вечния измъченъ човѣчески духъ, който въ времето го виждаше, ту въ смирение, ту въ великъ бунтъ.

Тѣ сж все самосъзнали се велики хора, у-рѣли за доброто и за развитието на човѣчеството, затова тѣ трѣбва да служатъ за примѣръ въ нашата просвѣта.

Следъ това дееца говори за науката и каза, че има много науки днесъ, но обсега на всичкитѣ въ синтезъ е единъ и сжщъ, т. е. говорятъ за развитието на свѣта и човѣка. Свѣта се развива и мени, а заедно съ него и човѣка. Съ развитието на външния свѣтъ (на живота) се занимаватъ естественитѣ науки, а имено: Геологията, Минерологията, Палеонтологията, Биологията, Ембриологията, Антропологията, Сравнителната Анатомия, Зоологията, Ботаниката, а съ развитието на човѣка (на неговата душа) наукитѣ на духа, като напр. Лингвистиката, Психологията, История на искуствата, История на литературата, История на философията, История на наукитѣ, Историята, Математиката съ всичкитѣ ѝ подразделения, Физиката, Химията, Механиката, Астрономията, въ които силно се проявилъ че-

ловѣческиятъ духъ.

Ние трѣбва да разбираме тия науки и връзката между тѣхъ. Само така ние ше направимъ крачка напредъ и ше прбавимъ нѣщо къмъ външнитѣ усилия на човѣчеството, къмъ наука, свобода, свѣтлина, и прогресъ.

Най-после дѣца се обърна къмъ присѣжествушитѣ съ думитѣ: „да погълнемъ науката, свѣтлината, тя ше ни позволи да видимъ, че ние всички хора сме братя и, че ше трѣбва да зживѣемъ като такива“. И най-послѣ тя—науката ше ни позволи да видимъ всѣчко наоколо си и да направимъ още едно усилие за освобождението на поробенитъ ни народъ отъ европейскитѣ хищници поробили толкова силно човѣчеството съ своята фалшива култура.

26. XII. 1928 год.
с. Къзълджиларъ

Александъръ Минчевъ
отъ гр. Кюстенджа (бежанецъ)

Мисленето на една видна англичанка

по въпроса за малцинствата

Писмо отъ Леди Гладстонъ. — Приятелски връзки между европейските държави. — Успѣшно прилагане на договоритѣ за малцинствата

Столичниятъ адвокатъ г. Тр. Трифоновъ, добруджанецъ, който е въ преписка съ дейцитѣ за правата на малцинствата, напоследък е получилъ отъ познатата на българското общество Леди Гладстонъ, подпредседателка на съюза на дружествата за О. Н., и една отъ най-дейнитѣ и влиятелни членки на английското дружество за О. Н., следното писмо:

„Азъ съмъ напълно съгласна съ Васъ, че безпокойството средъ малцинствата въ Европа е единъ извъ редно важенъ въпросъ, който би трѣбвало да интересува всички приятели на мира. Мисля, че

политиката на Велико Британия

бѣше достатъчно ясно изложена отъ Остинъ Чембърленъ и други, които говориха отъ името на правителството и които изразиха общото мнение у насъ. Ние гледаме на О. Н. като на гарантъ за договоритѣ за малцинствата и въпреки това, че знаемъ, какво пактътъ остава открита възможностъ за ревизия на границитѣ, ние признаваме, че би било извънредно мжно, да се прокара този въпросъ, безъ да се създаде повече безпокойство отъ това, което би се отстранило. Поради това ние не търсимъ да промѣняме границитѣ, а се стремимъ да създадемъ стабилитетъ и миръ чрезъ О. Н., като се надяваме

да свържемъ европейските държави чрезъ приятелски връзки

Ако това може да се постигне, народността на отделни личности ще загуби отъ значението си, тъй като, подъ

Германските репарации

Какво искатъ Франция, Англия, Белгия и Италия. Ролата на експертитѣ.

На 11 февруари т. г. въ Парижъ се събиратъ всичките делегати — експерти на Франция, Англия, Италия, Белгия, тия на Съединенитѣ Щати и на Германия, които ще се занимаватъ съ ревизията на Дуосовия планъ и ще фиксиратъ окончателно ге манските репарации, начина и сроковетѣ на изплащанията.

Споредъ в. „Le Matin“ французитѣ експерти ще се придържатъ въ декларацията на Поанкаре направена въ Шамбери. Франция търси да намѣри срѣдства чрезъ репарациитѣ, да устои срещу своитѣ кредитори, държейки точна смѣтка за причинитѣ загуби.

„Основавайки се на тая основа Франция направи вече на Германия известни голѣми концесии. Причинитѣ загуби се изчисляватъ приблизително на 90 милиарда фр., изплатени вече отъ нея. Къмъ тѣхъ трѣбва да се прибавятъ 12—15 милиарда, които трѣбва да се изплатятъ на жертвитѣ отъ войната. Ако се прибави къмъ тая сума платенитѣ вече пенсии и ония, които ще се изплатятъ въ бъдаще, ще се получи една допълнителна сума отъ 75 милиарда франка.

„Прочее, ако Франция се задоволи отъ обезщетение за имотитѣ и въ края на краища-

което и да е правителство, всички ще могатъ свободно да развиватъ народнитѣ си институции, езикъ и традиции. Това е крайната целъ на договоритѣ за малцинствата и политиката на Велико Британия е, да осигури на всички малцинства справедливитѣ имъ права чрезъ изпълнение на горнитѣ договори. Изобщо

общественото мнение въ Англия не е добре осведомено

върху подробноститѣ на континенталнитѣ спорове, обаче, то искрено желае да се осигури навсѣкжде миръ и справедливостъ и е противъ всѣко движение, което цели нарушаването на стабилитета. Азъ мисля, че изобщо у насъ биха предпочели съществуващитѣ споразумения да се прилагатъ както трѣбва, отколкото да се опитва промѣняването имъ. Най-важнитѣ въ въпроса за малцинствата лица напоследъкъ съединиха усилията си

за успѣшното прилагане на договоритѣ за малцинствата.

Чувствуваме, че сегашното действие на тѣзи договори е незадоволително и съюзътъ за О. Н. направи презъ последнитѣ ме еци постъпки предъ британското правителство, като го замоли да въздействува върху съвета на О. Н., за да разгледа изобщо прилагането на договоритѣ за малцинствата. Надявамъ се, че могатъ да последватъ нѣкои добри резултати. Въ всѣки случай, вие може да бъдете сигурни, че ония отъ насъ, които държатъ на О. Н., си даватъ смѣтка за мжчотитѣ и опасноститѣ на днешното положение.

та приеме вмѣсто обезщетението за хората равностойността на нейнитѣ задължения срещу кредиторитѣ и, това ще покаже едно намаление за Германия отъ 15 милиарда лв.

„Знае се, че Англия се придържа строго въ доктрината на Балфуръ, която се състои въ това, да не се иска отъ длъжнитѣ освенъ суми точно потрѣбни за изплащането на нейнитѣ задължения къмъ Америка.

„Белгия не иска освенъ възстановяването на нѣщата съществуващи въ настоящо време и като резултатъ, на кето тя получава годишно една сума около 100 милиона зл. марки въ авансъ назначенъ, за едно изпълнение на голѣми работи отъ обществена полза.

10%, които Италия понастоящемъ получава повече отъ годишнитѣ вносъ и за нейнитѣ военни задължения, ще промѣни положението следъ нѣкоя и друга година, когато престане мораториума наложенъ за австрийскитѣ и унгарски задължения, които сж изключително срещу Италия.

Въобще всичките тѣзи претенции, когато ще се приключатъ пълнитѣ аюитети на вноски спремо Америка и Англия се изчисляватъ на три и половина милиарда зл. марки. Прочее Германия по Дуосо-

вия планъ плаща отъ тая година минимумъ 2½ милиарда зл. марки годишно. Но споредъ сжшия планъ има признаци, които посочватъ на увеличение въ резултатъ на увеличението приходитѣ на Райха. Този индексъ на развитие се установява върху увеличението на населението, върху увеличението на търговската размѣна, върху приходитѣ отъ бюджета, върху приходитѣ на желѣзницитѣ, върху тия на монопола върху тютюна, захарта, спирта и бирата.

Ефекта отъ всичко това ще се установи сравнително, като се държи смѣтка за миналото въ периода отъ 1880 до 1913 год. и вземайки предъ видъ увеличението на търговската флота, и други цифри, които ще позволятъ безъ да се отиде до оптимистически хипотези, да се приеме, че Германия отъ сега въ десетъ години ще бжде доведена по играта на Дуосовия планъ да плати приблизително двойно отъ това което плаща днесъ или около 5 милиарда марки годишно.

Франция, която е кредиторъ съ 52%, нѣма прочее никакъ въ смисълъ, да дири или да приеме безъ компенсации други измѣнения на настоящия режимъ.

Не може да се излѣзе друго яче освенъ чрезъ едно измѣнение за мобилизация, която ще свърши до трансформирането на политическитѣ задължения въ единъ търговски дългъ, като се продадатъ на публката, чрезъ частна подписка бонове отъ Райха, чийто сума ще бжде изчислена върху общата сума на аюитетитѣ.

Такава е базата казва „Le Matin“ за кредиторитѣ въ предстоящитѣ преговори.

Всичко това води до заключението, че победителитѣ и особено Франция, която е най-големата кредиторка спремо Германия, следватъ една система, която все повече затяга межднароднитѣ отношения, все повече отдалечаватъ държавитѣ победители и победени и че натоварвайки изключително победенитѣ народи съ всичкитѣ тежести отъ войната, сж даватъ една атмосфера, една психика на омраза и ненавистъ, които все повече ще се засилватъ отъ дълбокитѣ социални злини, които ще следватъ и ще утежчаватъ все повече отношенията, за да ги доведатъ неминуемо до единъ много по голѣмъ и съ по страшни последици, катаклизъмъ. Тамъ лежатъ и всички взривни залози за бъдащата война, противъ която толкова много приказватъ въ Лондонъ и Парижъ, но която сами тѣ подготвятъ.

Рекламата

е душата на търговията

Четеме въ в. „Добруджа“, че хора отъ Изпъл. Комитетъ ходили при мръ Ляпчава, разбира се, за да правятъ интриги, че представителъ на Царя и генералъ Лазаровъ сж присъствували на бала имъ, но не казватъ какво спечели чистата добруджанска кауза отъ всичко това?

Нали не умѣятъ да използватъ разумно благоволенieto на хората? Ами отъ ромънската легация казаха ли ви аферимъ? . . .

Добруджанци, презрете бандитизма на XII конгресъ. Той е позоръ за национ а л ъ - освободителното добруджанско движение.

Ще ме убивали!..

До Господина Асенъ Господиновъ, адвокатъ и членъ на Добруджанския Изпълнителенъ Комитетъ

На 3 т. м. следъ обѣдъ сте повикали екстрено, столичния адвокатъ и добруджански деятелъ г. Трифонъ Трифоновъ и сте го оторизирали да ми съобщи, да взема мѣрки, да се пази, защото „единъ вишъ чиновникъ отъ дирекцията на пслицията“ ви билъ съобщилъ, че готвѣли моето убийство.

Вашата съвестъ петъ дена не ви давала покойствие и на й-с е т н е сте се реши ли да направите това предупреждение чрезъ Тр. Трифоновъ, понеже не сте били добре съ менъ, та да не падне ло нѣкакво съмнение върху васъ.

Колкото и да е изумителна цѣлата тая история, азъ не допускамъ въ никой случай, че нѣкой „вишъ чиновникъ“, макаръ и да е напълно дегенериранъ, може да сподѣля съ васъ подобни страшни и пълни съ отговорности деяния, освенъ ако и вие не сте на еднородна служба.

Но азъ не го допускамъ и още по едно съображение, че съмъ гражданинъ на една конституционна страна, където, особено, живота на гражданитѣ е гарантиранъ. Азъ имамъ вѣрата въ законитѣ на тая страна, спрѣмо които знамъ, че не съмъ се провинилъ.

Но вашата съвестъ не била спокойна! Цѣли петъ дена тя ви е мжчила! Току така ли тая ви е мжчила? Вие простъ човѣкъ ли сте, или адвокатъ и общественикъ, а да не знаете задълженията си? Смѣтате ли, че сте изгнали отговорно стѣта? Какво друго значение иматъ явно тенденциозно-инспириранитѣ и провокаторски статии пълни съ лъжи, които печатате въ вестникъ „Добруджа“, безъ да се подписвате? Не съмъ ли правъ като твърдя, че вие сте полицейски социалистъ и известенъ вече като интелектуаленъ убиецъ?

Но успокойте вашата съвестъ! Отъ сега ви освобождавамъ отъ всѣка отговорност. Не сте единъ. Вие сте нѣколцина въ дсбруджанското движение, което водите само по пжтища на бандитизъмъ, разбойничества и убийства, вчера подъ фирмата на В.Д.Р.О., днесъ на социалъ патриотари — ромънски агенти.

Д-ръ П. Вичевъ

Съскатъ и интригуватъ

Кретенитѣ отъ в. Добруджа сж вбѣсени отъ голѣмитѣ успѣхи отъ речта на Д-ръ Вичева предъ общото събрание. Подъ нейно влияние мнозина отъ противнитѣ сж загубени за тѣхъ, а ръководителитѣ имъ сж съвършено деморализирани. Паленцата и умствено убогитѣ около тѣхъ съскатъ, като безжби баби.

Защо отъ 20. I. и до сега не свикатъ събрание за да се продължатъ дебатитѣ? Защото чувствуватъ вече е хлъзгавостта подъ краката си и какъ кадритѣ имъ ги напускатъ. Забелязватъ сжщо, какъ нашия фронтъ количествено и качествено расте и се засилва.

Прибѣватъ вече нещастнитѣ до стария си занаятъ на агентъ-провокаторства, интриги и доносничества. Все пакъ идеята а сила и права. Въпреки всичкитѣ доносничества и интриги тя се разширява и ще очисти отъ буренитѣ добруджанскитѣ срѣди.

Ромънски дверски

Четеме въ столичната преса, че ромънското правителство прави нови предложения на България пълни съ увѣрения за готовност, отстъпки, приятелство и пр и пр. Готови били дори ромънитѣ, да се откажатъ и отъ претенциитѣ си по секве тра върху българскитѣ имоти, да купуватъ тютюна отъ България, сигурно обещаваатъ и звѣдитѣ да свалятъ отъ небето. Хитри и умни сж ромънитѣ. Умѣтъ да избиратъ моменти, за да хвърлятъ вѣдци.

Сигурно и решението на сръбското правителство въ това време не е отдѣлеа акция за отваряне на границата. Не ще да е случайно сжщо така и декларациитѣ отъ Прага за търговско-икономическо сближение и концесии спремо България.

А между това Ромъния, Югославия и Чехия образуватъ така нареченото малко съгашение — опашка на Парижъ и Лондонъ. И забележете, че всичкитя платонически излияния се правятъ въ едни моменти, когато Европа се вълнува отъ предложението на Стреземана въ О. Н. за малцинствата. Българската дипломация сигурно се остава да бжде п испивана.

Справедливо бележи в Утро „Предложенията на югославия и ромъни за търговски преговори и икономическо сближение се правятъ въ момента когато германци и унгарци готвятъ ожесточена борба за малцинствата презъ м. Мартъ въ Женевъ“.

Българското правителство има ли задължения по сжшия въпросъ?

Сѣбитията въ Авганистанъ и Индия

Споредъ в. „Le Temps“: Положението въ Авганистанъ продължава да бжде тежко и неопредѣлено. Разбѣйникътъ Бачка Сакео, който се бѣше добралъ до кралската властъ се отказалъ въ полза на другъ авганистански ханъ Али Ахмедъ. Последния организира отбраната на Кабулъ. Зимата е тежка и пречи на военитѣ действия. Севернитѣ племена сж се подчинили на кралъ Аманулахъ. Руската преса, споредъ в. „Times“, публикува пристигането на специаленъ пратеникъ на кралъ Аманулахъ въ Москва да нотифицира, че Аманулахъ си отегля отказа отъ престола.

Съветскитѣ органъ „Извѣстия“ предупреждава правителството на Аманулахъ будно да следи маневритѣ на англоиндийския генераленъ штабъ, който цѣли едно измѣнение на индо-авганистанската граница.

Това предупреждение подтвърдява сжщо, че английски офицери сж тласнали индийски племена да преминатъ границата и че сж окупирали една частъ отъ авганистанската територия.

Въ Индия движението срѣшу англичанитѣ за независимостъ наново се е проявило въ стълкновения между индийци и английски войски. Имало е много жертви въ ранени и убити.

Добруджанци, връщайте органа на социалъ-предателския изпълн комитетъ в. „Добруджа“. Нека почувствуватъ презрежието ви.

